

і выходзіць, што хоць там і многа пьюць, але такога п'янства як ў нас нема. Апроч таго, калі мы паглядзім, колькі дзе траціцца грошэй на гарэлку, дык мы пабачым, што Расея ў гэтым стаіць чужь не на першым мейсцы.

Ў Франціі расход на алкаголь 34 рублі на чалавека.

Ў Немэччыне	27	"
" Расеі	7	"
" Англіі	32	"
" Аўстро-Вэнгрыі	15	"
" Швэціі	8	"
" Норвэгіі	7	"

"Што багатаму дазвалена, таго беднаму ня можна", кажэ, наша беларуская прыказка і гэта сьвятая праўда.

Але мы бачым, што Расея траціць на гарэлку больш як Англія, бо ў Англіі ідзе на алкаголь толькі 10 к. з рубля а ў нас 11 і гэта тады, калі даход у нас толькі 63 руб. на чалавека, а ў Англіі 302 р.

Найбольшую згубу гарэлка прыносіць нашым вёскам. Для кішэні вясковага селяніна, кожная капейка дарагая і часта, каб мець больш працавітых рук, бацькі бяруць нават с школы сваіх дзяцей, На школы бадай заўсягды нельга дастаць грошэй, а тым часам часта-густа можна пабачыць і такія рэчы: у № 25 „Нашае Нівы“ за 1908 г. у карэспандэнціі с села Мікалаеўшчыны, Мінск. г. было надруковано, што ад Новаго году да 1 сернія, альбо за 7 месяцаў было прапіто ўсяго 5012 р. 91½. І гэта прапіла адна вёска. Вось як у нас гуляюць!

Паўне, што кожнаму чалавеку патрэбна гадзіна адпачынку, але гэты адпачынак павінен быць разумным, а не такім як у нас, дзе ён і п'янствам пачынаецца і п'янствам канчаецца. А каб гэтаго не было, трэба каб было ў народа нешто такое, што прыцягало-б яго лепей як гарэлка, дзе-б ён мог адпачыць ад сваёй працы; вольна і спакойна правесці гадзіну другую часу. А ў нас па вёсках вельмі мала ёсць школ і саўсім німа ніякіх чытальняў, якія прыносяць вельмі вялікую карысьць селянам.

Дзёніс с-над Слуцка.

(Цыфры ўзяты с статыстыкі пр. *Озерова*).

ЛАСУН.

Ліха надало укаціцца нейкай паганнай хваробе ў вёску Ценькаграйку. Што яна туды укацілася, гэта-б ешчэ не біда, —на тое яна і Ценькаграйка, але найгорш тое, што быў ад начальства наказ у воласць, каб хвальчэр і старшыня зараз жэ ехалі туды зрабіць дазваньне.

Мароз трашчэў, хоць ты лысых лічы; зоркі зіхацелі—міргалі, быццам наджартовывалі с старшыны і с хвальчэра. Але і хвальчэр

ня дурён,—і ён надумаў закартаваць і з мароза, і з зорак, і глыбока зашнуўшы ў сядзеньне бутэльку моцнай гарэлкі, прыняў на свайго каця старшыню, і—пакацілі. Едуць пяць, едуць дзесяць вёрстаў,—пачаў да хвэльчэрскай скуры мароз дабірацца; едуць калі карчмы, ён і просіць старшыню:

— Братка, папільнай калі ласка, коніка, а я ўскочу да Янкеля пагрэцца.

— Добра, кажэ старшыня, мацней наваліўшыся на тое мейсцэ, дзе падгледзеў хвэльчэраву бутэльку.

Хвэльчэр патопаў, патопаў каля санак, але баючыся здраціцца,—папёр да Янкеля. Старшыня тымчасом, запусціўшы рукі ў сядзеньне, выцягнуў бутэльку, атпечатаў і, мяскаючы языком ды аблізваючыся, ўсё высмактаў патроху і давай пхаць бутэльку на старое мейсцэ. Тым часам і хвэльчэр, перэкуліўшы колькі чарак у Янкеля, вышоў як раз у той час, калі старшыня хаваў бутэльку: спанатрыў, але зубы сьцяўшы,—замоўк. Селі. Едуць вярсту, другую. Хвэльчэр нашчунаў пад сабой бутэльку, выцягнуў і бачучы, што пустая, пачаў крычаць:

— Стой, стой, старшынка! Тут была бутэлька поўная атруты, дый нехта вылактаў; ці не бачыў каго каля воза як я ў Янкеля сядзеў? Прапаў бедны чалавек! Прапаў! — „Братачка, загаласіў нямым голасам старшыня, мая-ж гэта работа, мая! Я такі чую, што мяне нешта пачэ і млосна робіцца. Ратуй-жэ ты мяне, ратуй!“

— Нема табе, старшыначка, рады,—зелья такога пры сабе не маю; хіба папрабуй прабегчы ладны кавалак,—адна мая рада і ёсць, але бегчы трэба добрай рысью, амаль не ўскочку.

Саскочыў старшыня; хвэльчэр паціснуў коніка, а той лынды распусціўшы прэ і прэ за санкамі. Прасадзіў вярсту—расперазаўся; прапёр—другую—скінуў кажух; прамчаў ешчэ са дзьве—і язык высалапіў, дый давай прасіцца на воз. Зжаліўся хвэльчэр:

— Садзіся, кажэ, братка, старшыначка,—ліха ўжо цябе ня возьме, але другі раз не дабірайся да чужой бутэлькі!

А. Гурло.

Капыль.

З А М Э Р Ы К І.

(Ад нашай карэспандэнта).

Не адзін пэўне, селянін прадаў усё, калі меў што прадаваць, пазбыўся апошняй худобы; кінуў родную вёску, братоў, сёстраў, таварышоў і дарагіх свайму сэрцу; не адзін рабочы, сабраўшы свае апошніе грошы, або гдзе пазычыўшы, кінуўшы сямью, падчас старых бацькоў без апекі,—дзеля таго толькі, каб „за марамі“ знайсці лепшае жыццё,—адрэкліся, кажу, і кінуліся ў сьвет далёкі, невядомы... Так зрабіў і я. С цвёрдым настанавленьнем